

Dolina Aleksandrowicka – Pomysł na wycieczkę –

TENCZYŃSKI PARK KRAJOBRAZOWY

Aleksandrowice to podkrakowska wieś położona na zachód od Balic, na obszarze Tenczyńskiego Parku Krajobrazowego. Oprócz wyjątkowych walorów przyrodniczych i krajobrazowych ma również ciekawą i bogatą historię. Badania archeologiczne, prowadzone w związku z budową autostrady A4, ujawniły na tym terenie ślady osadnictwa, sięgające czasów neolitycznych. Choć pierwsza pisana wzmianka o Aleksandrowicach pochodzi z 1401 roku, prawdopodobnie już w czasach wczesnopiastowskich była wsią rycerską, związaną z rodem Toporczyków. Począwszy od II poł. XV wieku majątek często zmieniał właścicieli. Pod koniec XIX wieku dawny aleksandrowicki dwór został rozebrany, a na jego miejscu ksiądz Dominik Radziwiłł postawił nową rezydencję, istniejącą do dziś.

Obecna zabudowa Aleksandrowic wpisuje się w dawne założenia dworsko-parkowe. Podczas wędrówki przez malowniczo położoną wieś można zobaczyć wiele zabytkowych budynków z przełomu XIX i XX wieku. Efekty wysiłków mieszkańców związane z rewitalizacją wsi w ostatnich latach przyczyniły się do podniesienia atrakcyjności turystycznej Doliny Aleksandrowickiej.

Przez najciekawsze zakątki Doliny Aleksandrowickiej prowadzi ścieżka spacerowo-edukacyjna o długości ok. 2,5 km. Jest to stosunkowo krótka i niewymagająca trasa, idealna dla rodzin z dziećmi, poszukujących pomysłu na spędzenie spokojnego popołudnia na łonie natury.

Długość trasy – ok. 2,5 km

Czas trwania – ok. 1 godz.

Stopień trudności – niski

Przebieg trasy

Na trasie Kraków–Aleksandrowice kursuje komunikacja miejska z pętli w Bronowicach Małych i z Salwatora. Na wysokości przystanku autobusowego w centrum wsi skręcamy w prawo i kierujemy się w stronę boiska KS Topór. Po drugiej stronie drogi zlokalizowany jest parking oraz kraina Jurajski Raj – z zadaszonymi wiatami, tablicami edukacyjnymi oraz miejscem rekreacji. Wejście na szlak znajduje się tuż obok parkingu. Oznaczone jest kamieniem upamiętniającym inicjatywę mieszkańców, aby stworzyć ścieżkę edukacyjną w Dolinie Aleksandrowickiej.

Po krótkim, niezbyt stromym podejściu przez las docieramy do skały Krzywy Sąd. Na jej szczycie znajduje się niewielki, ogrodzony punkt widokowy. Stojąca w pobliżu tablica edukacyjna zawiera opis legendy związanej z pochodzeniem nazwy skały. Ścieżka wiedzie dalej przez las, grzbietem zbocza. Wkrótce mijamy tablicę wskazującą drogę do punktu widokowego, z którego możemy dojrzeć m.in. zabytkowy zespół kościoła parafialnego w pobliskiej Morawicy.

Pierwszy etap szlaku kończy się przy jednym ze stawów, położonym w północnej części wsi. W tym miejscu można odpocząć na jednej z ławeczek posadowionych przy brzegu. Aby kontynuować spacer, przecinamy drogę asfaltową prowadzącą przez wieś. Ostatni, krótki odcinek szlaku przebiega ponownie przez las porastający przeciwległe zbocze doliny. Równoległe do ścieżki prowadzi Droga Krzyżowa. Wychodzimy z lasu tuż koło boiska KS Topór i powracamy do punktu wyjścia.

1. Rekonstrukcja studni publicznej

W połowie XIX wieku w Aleksandrowicach zbudowano studnię publiczną, która zaopatrywała w wodę społeczność całej ówczesnej wsi. Studnia była zadaszona dwuspadowym dachem krytym gontem i ocembrowana kamieniem. Do wyciągania wody służyło drewniane koło zamachowe. Oryginalną studnię można oglądać w Muzeum – Nadwiślańskim Parku Etnograficznym w Wygiełzowie i Zamku Lipowiec. Dzięki staraniom mieszkańców obecnie w Aleksandrowicach znajduje się jej rekonstrukcja. Wykonana została w 2006 roku przez mieszkańca i miłośnika Aleksandrowic Edwarda Wróbla. Obok studni ustawiona została tablica informacyjna z mapą, opisująca najważniejsze atrakcje okolicy.

2 i 3. Zespół dworski w Aleksandrowicach

Neoklasycystyczny dwór w Aleksandrowicach, o charakterze letniej rezydencji, powstał około 1900 roku na miejscu wcześniejszego dworu, wkomponowując się w istniejące założenia. Dwór otaczały tereny zielone ze stawami, aleje ciągnące się w stronę Balic oraz tzw. ogród włoski. Ogród sąsiadował

z winnicą założoną w XVI wieku na granicy Balic i Aleksandrowic przez Seweryna Bone-
ra. Śladem istnienia winnicy jest nazwa wzgó-
rza – Winna Góra. Zabudowania dawnego
folwarku i budynki gospodarcze przylegające
do dworu pochodzą z końca XIX wieku. Przy
założeniu dworskim rośnie pięć okazałych
drzew, pomników przyrody: cztery dęby
szypułkowe oraz klon zwyczajny. Zespołem
dworskim w Aleksandrowicach zarządza In-
stytut Zootechniki – Państwowy Instytut Ba-
dawczy. Dawne dworskie stawy, poddawane
rewitalizacji, są obecnie miejscem wypoczyn-
ku dla mieszkańców i turystów. Porośnię-
te brzozy stawów stanowią schronienie dla
ptactwa. Wśród trzcin zaobserwować można
m.in. łabędzie, kaczki czy czaple siwe.

4. Punkt widokowy Skała Krzywy Sąd

Punkt widokowy zlokalizowany jest na oka-
załej, prawie pionowej skale zwanej Krzy-
wym Sądem. W 2007 roku skała została od-
stłonięta z roślinności i stanowi teraz element
rozpoznawczy Doliny Aleksandrowickiej. Ze
szczytu skały rozpościera się panorama po-
łudniowej części wsi. W oddali widoczny jest
teren lotniska w Balicach.

1

2

3

4

5

6

5. Budowa geologiczna Doliny Aleksandrowickiej

Dolina Aleksandrowicka powstała wskutek
erozji wapiennego podłoża, z którego jest
zbudowana. Działalność przepływającego
przez tereny dzisiejszych Aleksandrowic
potoku na przestrzeni tysięcy lat przyczy-
niła się do powstania doliny o stromych
zbozcach. Najciekawszy pod względem
geologicznym odcinek ścieżki edukacyj-
no-przyrodniczej przebiega grzbietem za-
chodniego zbocza doliny. W tych miejscach,
oprócz skały Krzywy Sąd, odsłaniają się
jeszcze skały Głowa Słonia oraz Podskale.
Zbudowane są one z wapieni skalistych
górnej jury, czyli okresu geologicznego,
w którym powierzchnię dzisiejszej Polski
pokrywało ciepłe morze. Skały utworzyły
się na jego dnie wskutek nagromadzenia
szczątek gąbek i mikroorganizmów. Odpor-
ne na procesy wietrzenia, pomimo licznych
spękań i szczelin na powierzchni, przetrwa-
ły do naszych czasów.

6. Walory przyrodnicze Doliny Aleksandrowickiej

Wędrując szlakiem spacerowo-edukacyjnym
w Dolinie Aleksandrowickiej, można zobaczyć
zbiorniki grądowe. Występują one przede
wszystkim na pierwszym etapie szlaku, na
odcinku prowadzącym do skały Krzywy Sąd.
Grąd to liściasty las mieszany, w którym spo-
tykamy gatunki drzew takie jak grab, lipa i dąb.
W górnej części zbocza Doliny Aleksandro-
wickiej zbiorniki grądowe są uboższe ze
względu na duży udział sosny. Wybierając się
do doliny na wiosnę, napotkać można kobier-
ce zawilców gajowych, konwalii majowych czy
gwiazdnicę wielokwiatową – rośliny o delikaty-
snych białych kwiatach, charakterystycznej dla
runa zbiorników grądowych. Jesienią las pora-
stający dolinę jest celem wypraw grzybiarzy.
Można tu spotkać m.in. szmaciaki gałęziste.

Dolina Aleksandrowicka – Pomysł na wycieczkę –

